

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Oszályozás	
Tárgy	551.23
Hely	
Idő	"1963"
Személy	
Helyszám	
Szerző:	
Cím:	<i>Szerkesztő!</i>
Forrás:	Hévíz-hasznosítás Pesten és vidéken
(Hely)	Magyar Nemzet
(Idő)	1963 febr. 13
(Köt. v. füz.)	(Oldal)

A rendkívüli hideg téiben Európa-szerte gyárak, iskolák, vonatok maradtak tüzelőanyaghiány miatt fűtés nélkül. Ugyanakkor az újlipótvárosi házakban most is zavartalanul folyik a fürdőkád-csappból a 70 C°-os termálvíz, és a hévízzel fűtött szentesi gyönyörű új fürdőben is 28 C° meleg van. Ezért volt időszerű és közérdekű a Magyar Nemzetben megjelent cikksorozat a több milliárd tonna szén fűtőértékének megfelelő hévíz készletünkről és annak sürgős hasznosításáról. Jogosan merül fel a kérdés, mikor lesz ez a hasznosítás megoldva, mikor lesz például Budapest hévízzel fűthető?

Távfűtés telepítéséhez bizonyos lakosság kell. Ilyen szempontból megfelelnek az V.—XIII. kerületek belső területei, ahová távvezeték hálózat telepítése szükséges. Az eddigi gyakorlati számok szerint ennek költsége közelítőleg 400 millió forintot tenne ki. Központi fűtés azonban jelenleg csak igen kevés házban van, tehát ezeket is létesíteni kell, aminek összege közelítőleg 600 millió forintra tehető. A szükséges csőanyag és radiátor súlya körülbelül 400 ezer mázsá, az ország több évi termelése. A közelítőleg 270 millió cal/6 hőigényhez óránként 9 millió liter 90 C° hőmérsékletű termálvíz szükséges. Ennek szolgáltatásához körülbelül 100 a margitszigetihez hasonló hozamú mélyfúrás szükséges, darabonként közelítőleg 4 millió forint költséggel.

Lehetséges-e ilyen tömegű vizet Budapest területén belül feltárni? A geológus szakértők eddigi véleménye szerint Budapesten új kutakat a már meglévők hozamának veszélyeztetése nélkül nem szabad telepíteni. Ha azonban erre mégis van lehetőség, úgy sürgősen meg kellene kezdeni az új kútfúrásokat, azonban az így feltárt vízzel elsősorban a melegvízhiánnyal küszködő fürdőket kell ellátni, Budapest »fürdőváros« fogalmának megmaradása érdekében. Azután a lipótvárosi termálvízszolgáltatás kiépítését volna célszerű folytatni, és kiterjeszteni a főváros belső kerületeire. Erre vonatkozólag a tanulmányok még 1952-ben elkészültek.

A vidéki városokban a távfűtés csak teljesen új többemeletes lakótelep építkezések esetében valósítható meg. A hévizet minden esetben a kívánt helyen, a telep területén kell tudni feltárni a szükséges mennyiségben és hőfokkal.

A hévízhasznosítás gyakorlati megoldását jelentik a már tervezés, illetve kivitelezés alatt levő (pl. Nagykőrös, Győr, Dévaványa, Szeged stb.) hévíz-hasznosítások. Ezeket a helyeken a különböző jellegű épületek fűtése mellett a városon keresztül hévízszolgáltató vezeték létesül, amely ellátja az egyes közintézményeket, és utcai közfolyókón keresztül melegvizet szolgáltat a lakosság részére. Így egyes esetekben az a furcsa helyzet áll elő, hogy előbb van a községnek hévízszolgáltató közműhálózata, mint csatorna és hidegvíz ellátása. Ezek a beruházások

általában még így is egy-két év alatt visszatérülnek. A legkorszerűbbek egyike a Hajdúszoboszlón már épülő hévízszolgáltató közmű, amely az itteni kutak hőtartalmát több lépcsőben — fűtésre és melegvíz előállításra — használja.

A hévizek hasznosításának nagyszerű lehetősége jelentkezik a mezőgazdaság területén.

A kertészeti üvegház-telepek nemcsak a hőenergiát tudják gazdaságosan hasznosítani, hanem a belterjesség fokozásával igen nagy mértékben segítik a termelősövetkezetek gazdasági megerősödését. A fűtés biztosítása azonban csak egyik része a kertészeti telep jó működésének. Az éghajlati adottságok, a terület már kialakult kertészeti jellege, a jó közlekedés, a telepépítés jelentős költség-részt kitevő járulékos berendezések (lakótelep, öntözővíz, bekötőutak stb.) létezése sok esetben döntőbb fontosságú. Ezért nem került még sor például Mezőkovácsháza, Körösszegapáti, Oltárc stb. 80—90 C° hőmérsékletű hévizeinek hasznosítására.

Ezen a téren is döntő szempont, hogy sok kis elszórt üzem helyett csak nagyüzemi méretekkel bíró telepet szabad létesíteni, ahol a gépesítés, az automatizálás, a megfelelő szakember biztosítás stb. biztonnággal megoldható. A nálunk eddig létesített 2—3 ezer m² nagyságú telepek helyett mintának vehető a bukaresti 20 ezer, vagy az aradi 60 ezer m² nagyságú, egy üvegházból álló és ott olajjal fűtött üvegház-telep. Az üvegház építés azonban egymagában nem oldja meg a hévíz hasznosítását. Az átlag 4—5 hónapi hőkihasználást feltétlenül 10—12 hónap időtartamra kell felemelni különböző kiegészítő (szárító, aszaló, baromfinevelő stb.) berendezések párhuzamos építésével. Ezen beruházások természetesen igen nagy költséggel jelentkeznek, például egy 60 ezer négyzetméteres üvegháztelep a szükséges kb. 6 darab mélyfúrású kúttal együtt körülbelül 100—120 millió forintba kerül.

Az utolsó 14 év hasznosítási gyakorlata azt mutatja, hogy a hévizek hasznosításához elsősorban az alkalmas fogyasztót kell tudni megtalálni, hiszen a feltételezett hévízkészlet aránytalanul kis részének a hasznosításához is több tíz-, esetleg százmilliós nagyságrendű beruházásokra van szükség. Tény azonban, hogy még csak az ismert hévízkészletünk értéke is igen komoly, és ennek hasznosítását sürgetni és fokozni kell, de hogy ez a készlet tényleg kincssé váljon a népgazdaság számára, ahhoz szükséges, hogy mind a feltárásokat, mind a beruházásokat igen jól előkészítve és célszerűen oldjuk meg.

Balogh Jenő
EM MELYEPTERV